

Karlos Martínez B.

DARK MATTERS

C. Zumárraga 7,
Entrada Maestro Iciar
48006 Bilbao
t: 94 679 22 92
m. 645 005 426
info@lataller.com
www.lataller.com

Noduluen erreperitorio bat: komunitatea organotik

Lluís Alexandre Casanovas Blanco

La Taller galerian *Dark Matters* izenpean aurkezten diren piezen multzoa Karlos Martinezen azken urteetako ekoizpen artistikoa gidatu duten obsesio batzuen puntu gorena da, aurretik egindako aurkezpenekin, hala nola *Black Patterns* (2021) edo *Gaps & Corners* (2023). Martinezen lanak identitateak eta disidentziak komunitateen eraikuntzan eta ustezko esfera publiko batean duten ikusgarritasunean duten rola aztertzen bazuen ere, erakusketa hau norbanakoaren gorputzean eta haren eraikuntzan zentratzen da, esparru intimo batetik, organoetatik eta horiek beste gorputz batzuekin ezartzen duten kontaktuan, mina eta desira esploratuz. Kolektiboek eta industriek, erkidegoek zein korporazioek hartzen dituzten kode materialetan interesatuta, Martínezek organoa, gorputza, identitatea eta subjektibotasuna erlazionatzen dituen matrizea ikertzen du. *Black Patterns* edo *Gaps & Corners* osatzen zuten piezekin jarraitutasun formalak eta materialak izan arren, erakusketa honen azpian dauden motibazioek aurreko erakusketetan jorratutako kontsiderazio psikologiko, sozial eta espazialen aurka egiten dute.

Galerian, oinarrizko unitate batetik abiatzen diren bost lan multzo aurkituko dituzte bisitariak. Multzo hauen hainbat bikote bitrina beltz baten gainean daude, eta, batzuetan, elkarren artean lotuta agertzen dira, gorputz-adar siamdar gisa, trakeatik erauzitako birrikak bailiran. Barrabil mordoxkak sare-kota batean biltzen dira delikatuki; mutazio-prozesu bat iradokitzen duen kapulu moduko bat. Horma batean tamaina desberdinetako noduluen prozesio bat dago, tatxetazko gerriko batekin lotuta, polizia-azterketa moduko batean bezala ordenatuta. Pareta honen aldameneko izkinan, tolesturen joko bisual batean, noduluak gainjarrita eta tamainaren arabera ordenatuta agertzen dira, lagin industrial gisa. Beste horma batean eskularru hutsak daude, besaurre bigunen simulazioak, ez borondate psikomuskularraren mende, grabitatearen eraginpean baizik.

Martinezek material organikoekin lan egin ohi duen arren (larruak eta napak, esaterako), oraingoan larru ilun bereziagoak erabiltzen ditu artistak: antxumetik ateratzen dena, gogorra, antrazita beltz kolorekoa, eta arkumetik lortzen dena, bigunagoa. Biek ehundura dentsoa dute ezaugarri, nolakotasun haptiko bat, eta luxuaren industrian aukera pribilegiatu bihurtzen ditu. Martinezen prozesua unitatea osatzean hasten da, eta, ondoren, artistak unitate hori deformatzen du, hainbat agregazio eta muntai bidez. Azal hauek erauzi eta ontzea oso zaila da daukaten tamaina txikien ondorioz. Gainazalak hiru dimentsiotan eratzea bermatzen duen ebaketa-eredu bat diseinatu eta gauzatzen du, materialaren xahutzea ekidituz. Armatzeko bi jorsketa puntu behar dituen patro bakarra aukeratu du; honek kontzentratzea eskatu eta akats gutxi onartzen duten keinuen erreperitorio mugatua errepikatzea baimentzen dio Martinezi.

Artistaren praktikak sistematikoki jotzen du gorputzetara, komunitateak kode partekatuen bidez nola eraikitzen diren erakusteko. *Dark Matters*-en, ordea, bere proposamena erradikalizatzen du, gorputz bat konjurtzeko ezintasuna azpimarratuz, komunitateak banatzeko erabiltzen diren subjektibotasun desberdinak modu atomizatu eta disfuntzionalan soilik agertzen direla iradokiz. Aurretiko iterazioetan bere eskulturek gorputz tente baten antzeko dimentsioetara iristen baziren, ikusleari organismo tente baten osotasunetik aurre eginez, *Dark Matters*-en sartutako piezen tamainek zati-eskala dute, gorputz koherente bat osatzen duten organo isolatuarena. Osotasun batetik moztuta diruditen formen aurrean gaude hemen. Bere izaera protesikoak izaera bikoitza du:

C. Zumárraga 7,
Entrada Maestro Iciar
48006 Bilbao
t: 94 679 22 92
m. 645 005 426
info@lataller.com
www.lataller.com

alde batetik, orain mutilatuta dagoen gorputz batean falta bat dagoela aipatzen du -piezak gorputz-adar anputatu, irantzitako genital edo erauzitako tumore gisa irakur daitezke-; bestetik, gorputz zatikatu horren osaketa bermatzen dutela dirudi, orain etenda dagoen ustezko operatibitatea berreskuratuz -eskultura batzuek inplanteak, txertoak, postizoak edo ortopediak gogorarazten dituzte-. Aurreko erakusketetan, Martinezen eskulturak bere kabuz sostengatzen ziren, bigarren mailako egituren beharra izan gabe; *Dark Matters*-en, berriz, eusten dituzten estruktura jakin batzuen bitartez aurkezten zaizkio bisitariari. Batzuk erretilu kirurgikoen antzeko apalen gainean daude. Beste batzuk, galeriako hormen kontra gerrikoen bidez harrapatuak daude. Beste batzuk, lehortzen diren zatikiak balira bezala, sabaitik zintzilikatzen dira. Hain zuzen ere, zati-nozioan -organismo oso baten utopiari eusten dion eta, aldi berean, ukatzen duen-, datza multzo eskultural hauen gakoa. Indarkeria-ekintza esplizitu batez markatuta jatorriz, Martinezen patroï eta joste-lan delikatuak gorputz-adar horiek baliogabetzen dituen ebaketa biradierazten du, gorputz funtzional bat osatzeko beste batzuekin lotzen dituen etenak. Hor, gangrenak handiagoa izan beharko lukeen tokian, kiratsak jasanezina izan beharko lukeen lekuan, zauria kauterizatzen du ehun-aldaketa sotil, zimur-aldaketa sofistikatu eta jostura arduratsuak baliatuz, bere disfuntzionaltasuna berretsiz eta, bere errebindikazio kontzientearen bitartez, disidentzian eraldatuz.

Galeriako zati horien konstelazio espazialak komunitate jakin batzuei lotutako salbuespenezko lekuetara garamatza, sistema sozial hegemonikoek mugatuta, egunerokotasun estandarizatutik kanpo jarduten duten praktikak gauzatzeko espazio gisa. Adibidez, zaila da Martinezen formetan hurbiltasunik ez irakurtzea hondarrezko zaku edo kolpatzeko eskularruekiko, boxeoeko ringaren aipamen argiarekin, edo ukabilen erremateetan kirol-jantziekin konbergentzia hautematea. Boxeoa, historikoki, gizon heterosexualari beste gizon batzuen gorputz ia biluziak jariatzeko aukera ematen dion espazio seguruetakoa bat izan da. Boxeoz haratago, artistak kirol-modarekiko interes orokorra erakusten du, klase herrikoiek kirolaz kanpoko esparruetan hartzen baitute. Boxeoa erakusten duen bezala, kirola, aldi berean, genero-jokabide latzak irakasten dituen praktika bat da, baina baita gizarte historikoki homofobo batek sexu bereko kideen arteko erotikarako mugatutako lekuetakoa bat ere. Garaipenen efusibitatean, aurkarien gorputzekin etengabeko kontaktuan edo aldagelako bizikidetzan agertzen dira. Horregatik, kirola funtsezkoa izan da kultura lesbiana eta gay anitzen garapenean.

Martinezek La Tallerren aurkezten duen fardelen errepertorioa artea eta herrikoïaren arteko genealogietan kokatzen da. Alde batetik, funtsezkoa da multzo horiek kontuan hartzea ertzetatik pentsatutako eskultura moderno baten garapenaren barruan, desioak gure ikusmoldean duen garrantzia aztertzen duena: Louise Bourgeoisen prepuzio marmoldunetatik Eva Hesserren horma flazidoetara doan lerro bat, Sarah Lucasen aparrezko bular multzoetara doana. Bestalde, Martinezen eskulturek desioaren kodifikazioa aztertzen dute, José Esteban Muñozek teorizatzen dituen queer utopien materialtasunetatik abiatuta, Europa erdialdeko klubetako praktika sexoafektiboak, gizonzkoen moda edo BDSM praktikak bezalako fenomenoek aipamen estetikoekin. Azken batean, Martinezen lanak bi munduen arteko jarraitutasunak ehuntzen ditu, edozein arte-praktikari desiraren erabilera berezko gisa iradokiz.